

În perioada care a urmat aprobării Acordului de Parteneriat, autoritățile române au transmis Comisiei Europene, spre analiză și observații, programele operaționale 2014-2020 (PO Infrastructură Mare, PO Competitivitate, PO Capital Uman, PO Asistență Tehnică, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Pescuit, PNDR).

Până la această dată au fost aprobate PO Asistență Tehnică în 18 decembrie 2014, PO Competitivitate în 19 decembrie 2015, PO Capacitate Administrativă, PO Capital Uman în 25 februarie 2015, Programul Național de Dezvoltare Rurală în 26 mai 2015, *Programul Operațional Regional în 23 iunie 2015* iar PO Infrastructură Mare în data de 10 iulie 2015.

Conform Acordului de Parteneriat adoptat în 6 august 2014, alocările financiare indicative pe programe operaționale în perioada 2014-2020 se prezintă în felul următor:

Programul Operațional	Alocarea financiară indicativă pentru perioada 2014-2020 (prețuri curente 2012)
Programul Operațional Infrastructură Mare	9,41 mld. euro
Programul Operațional Regional	6,7 mld. euro
Programul Operațional Capital Uman	4,33 mld. euro
Programul Operațional Competitivitate	1,33 mld. euro
Programul Operațional Capacitate Administrativă	0,55 mld. euro
Programul Operațional Asistență Tehnică	0,21 mld. euro
Programele de cooperare teritorială	0,45 mld. euro
Programul Național de Dezvoltare Rurală	8,01 mld. euro
Programul Operațional Pescuit	0,17 mld. euro
Plăți directe în agricultură	10 mld. euro

II. Programul Operațional Regional 2014-2020

II.1 Obiective și instituții

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020 este succesorul Programului Operațional Regional 2007-2013 și unul dintre programele prin care România va putea accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014-2020. Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, a fost adoptat de Comisia Europeană (CE) pe data de 23 iunie 2015.

POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general *creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.*

Organismele de gestionare conform HG 1183/2014 ale programului sunt:

- Autoritate de Management – Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (art. 4)
- Organisme Intermediare – Agențiile pentru Dezvoltare Regională (art. 11)

Totodată, în data de 15 iulie 2015, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice a publicat spre consultare Ghidul solicitantului – condiții generale de accesare a fondurilor europene pentru Programul Operațional Regional 2014-2020. Acest document va reprezenta, în forma sa finală, un îndrumar pentru completarea corectă a cererilor de finanțare de către toți potențialii solicitanți ai Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020.

Ghidul cuprinde informații generale despre POR 2014-2020 și sistemul de management al acestuia, precum și informații referitoare la completarea, depunerea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor. În cadrul anexelor ghidului se regăsesc alocările financiare, limitele minime și maxime orientative ale finanțării acordate, formularul cererii de finanțare și modelul orientativ al contractului de finanțare.

La acestea se adaugă prevederile ghidurilor specifice apelurilor de proiecte. Până la această dată au fost publicate spre consultare publică 4 ghiduri specifice (pentru prioritățile de investiții 2.1 - Microîntreprinderi, 3.1 - Clădiri rezidențiale, 5.1 –Patrimoniu cultural și 6.1 – Infrastructura rutieră regională).

II.2 Bugetul

Alocarea Uniunii Europene, dedicată POR 2014-2020, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), este de 6,70 miliarde euro (din care 6.289,90 milioane euro alocare netă FEDR și 410,10 milioane euro rezerva de performanță), la care se va adăuga cofinanțarea publică națională de aproximativ 1,55 miliarde euro.

Fondurile alocate Programului Operațional Regional 2014-2020, au fost distribuite după următoarea structură de buget:

- Milioane euro -	
Buget POR (FEDR brut), din care:	6.700,00
I. Buget POR gestionat la nivel central, din care:	1.218,07
I.1. Contribuție ITI Delta Dunării	358,11
I.2. Contribuție SUERD	383,37
I.3. Schema de garantare IMM	100,00
I.4. Cadastru (AP 11)	265,96
I.5. Asistența tehnică (AP 12)	110,63
II. Buget POR gestionat la nivelul Regiunilor mai puțin dezvoltate	5.131,66
III. Buget POR gestionat la nivelul regiunii mai dezvoltate (BI), fără AT	350,27

Pentru repartizarea orientativă, la nivel regional, a bugetului POR gestionat la nivelul Regiunilor mai puțin dezvoltate, s-a utilizat o metodologie având la bază doi indicatori, cu ponderi egale, respectiv suprafața teritoriului și populația regiunii. Stabilirea acestor indicatori a avut în vedere faptul că, la nivel european, în perioada 2014 - 2020 se pune accentul pe susținerea competitivității economice, prin acordarea unei atenții mai mari resursei umane și aspectelor demografice, și nu aspectelor privind reducerea dezechilibrelor regionale. În cadrul ședinței Comitetului de Monitorizare a POR 2014-2020 din data de 10 septembrie 2015 a fost aprobată repartizarea alocărilor financiare orientative, la nivel regional, astfel că procentul care revine **Regiunii Centru** este de **13,82%** rezultând un buget total de **709.195.412 Euro** la care se adaugă cofinanțarea națională.

II.3 Axe prioritare

Investițiile propuse pe POR 2014-2020 sunt incluse în cadrul a **12 Axe prioritare**, rezultate în baza obiectivelor tematice europene. Axele prioritare POR 2014-2020, împreună cu activitățile aferente și potențialii beneficiari, precum și alocările financiare la nivel național și regional din FEDR sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. Crt.	Axa prioritară	Alocare FEDR total (mil. EUR)	Alocare FEDR Regiunea Centru (mil. EUR)	Activități	Beneficiari
1	Promovarea transferului tehnologic	175,53	24,26	crearea, modernizarea, extinderea, dotarea entităților de inovare și transfer tehnologic (ITT)	IMM, APL, ONG - care furnizează activități de transfer tehnologic cf. legislației în vigoare
2	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	744,68	78,36	construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii al IMM-urilor, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale;	IMM
3	Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	2.003,38	198,26	eficiență energetică a clădirilor publice, rezidențiale, inclusiv Investiții în iluminatul public;	APL, APC
				transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	
4	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	1.178,83	162,91	transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.)	APL, (reședințe de județ)
				clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe, etc. străzi urbane și utilități de bază la scară mică.	
				revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate, etc.)	
				infrastructura de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice).	

5	Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	394,50	40,12	restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural	APL, ONG, Unități de cult
				regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare terenuri abandonate, etc).	
6	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	907,45	95,27	modernizarea/reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN T	APL – județ (listă prioritară de proiecte)
7	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	101,06	11,67	dezvoltarea infrastructurii turismului balnear	APL – stațiuni turistice
8	Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	425,53	55,87	reabilitare/ modernizare/ construcție infrastructură de sănătate reabilitare/ modernizare infrastructură socială	APL, Furnizori de servicii sociale acreditați
9	Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	95,74	11,76	acțiuni integrate prin: investiții în infrastructura de sănătate, educație, servicii sociale, locuințe sociale, activități de economie socială, amenajarea spațiului urban degradat	APL, IMM, ONG, unități de cult, etc – necesară existența Grupurilor de Acțiune Locală (GAL)
10	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	296,70	30,71	reabilitare/ modernizare/ construcție infrastructura de educație	APL, Universități
11	Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	265,96	-	integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale României; Servicii îmbunătățite de înregistrare cadastrală;	ANCPI
12	Asistență tehnică	110,64	-	Sprijin pentru AM și organisme intermediare (ADR-uri)	AM-ul și OI-urile
Total POR		6.700,00	709,20		

II.4 Sistemul de implementare

Apelurile de proiecte

În cadrul POR 2014-2020, regula este lansarea de apeluri de proiecte competitive cu termen limită de depunere. Pentru acest tip de apel de proiecte pot fi stabilite praguri de calitate pentru etapele de evaluare tehnică și financiară. Cu titlu de excepție, pot fi lansate și apeluri de proiecte non –competitive cu depunere continuă în limita fondurilor alocate.

Înainte de lansarea depunerii de proiecte, AMPOR va publica spre consultare publică, pe site-ul www.inforegio.ro ghidul specific pentru fiecare apel în parte. În urma finalizării procedurii de consultare publică și a aprobării ghidului specific, se va lansa apelul de proiecte aferent prin publicarea unui anunț de lansare pe site-ul anterior menționat.

Derularea apelurilor de proiecte în cadrul POR 2014-2020 are la bază prevederile ghidului general, precum și prevederile ghidurilor specifice apelurilor de proiecte aferente fiecărei priorități de investiții/axe prioritare/operațiuni și/sau ghidurilor specifice apelurilor naționale. Prevederile respectivelor documente se completează sistematic în ceea ce privește informațiile necesare pentru depunerea cererilor de finanțare.

Verificarea, evaluarea, selecția și contractarea proiectelor

Ulterior depunerii, cererile de finanțare vor intra într-un sistem competitiv/ non –competitiv de verificare, evaluare și selecție în urma căruia vor fi finanțate doar proiectele care întrunesc toate condițiile de eligibilitate și care în urma evaluării tehnice și financiare se încadrează în alocarea apelului respectiv de proiecte.

- **Conformitate administrativă și eligibilitate** - are în vedere verificarea criteriilor din grila de verificare a conformității administrative și eligibilității cererii de finanțare (anexă a ghidurilor specifice). Numai cererile de finanțare conforme din punct de vedere administrativ (care îndeplinesc toate criteriile din grila de verificare a conformității administrative) și eligibile în conformitate cu criteriile menționate în ghidurile specifice, sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare tehnică și financiară.
- **Evaluarea tehnică și financiară** - permite aprecierea gradului în care proiectul răspunde obiectivelor axei prioritare/priorității de investiție/operațiunii, a coerenței și clarității metodologiei propuse, a fezabilității și eficienței financiare, a sustenabilității și durabilității proiectului, etc. Evaluarea tehnică și financiară este realizată de o echipă de experți evaluatori independenți. În această etapă, proiectul va fi notat pentru fiecare subcriteriu al grilelor de evaluare tehnică și financiară, în conformitate cu prevederile ghidurilor specifice apelurilor de proiecte. Proiectele pot să obțină un punctaj de la 0 – 100, însă pentru acordarea finanțării nerambursabile proiectul trebuie să obțină un punctaj minim, pentru garantarea unui anumit grad de pregătire. În cazul apelurilor de proiecte competitive proiectele vor fi prioritizate în funcție de punctajul obținut și de fondurile disponibile. Ordinea finanțării proiectelor este ordinea punctajelor obținute în urma evaluării tehnice și financiare, cu condiția respectării criteriilor de eligibilitate și conformității procesului de evaluare. Totodată, în cadrul etapei de evaluare tehnică și financiară, se va efectua o vizită la locul de implementare a obiectivului investiției. Vizita la fața locului va fi realizată de către comisia de evaluare formată din experți independenți și reprezentanții OI și va avea drept scop stabilirea concordanței între situația din documentele analizate și cea din teren.
- **Contestații** - Un solicitant de finanțare nerambursabilă care se consideră nedreptățit de rezultatele procesului de evaluare și selecție și contractare, poate formula în scris o singură contestație care va fi trimisă spre soluționare AMPOR/MDRAP și în copie la OI. În cazul în care contestatarul nu prezintă motivele de fapt și de drept, dovezile pe care se întemeiază contestația, aceasta nu are obiect de analiză și prin urmare AMPOR o va considera neîntemeiată. Contestatarul nu poate să depună documente noi în susținerea cauzei și nu poate să modifice conținutul cererii de finanțare.

- +** **Etapa precontractuală** - se aplică proiectelor finanțabile în ordinea rezultatelor înregistrate în urma evaluării tehnice și financiare, în conformitate cu lista proiectelor finanțabile rezultată în urma parcurgerii etapei de evaluare tehnică și financiară pentru proiectele depuse în cadrul unui apel de proiecte. Demararea etapei precontractuale se va realiza prin transmiterea unei scrisori prin care se vor solicita transmiterea anexelor obligatorii pentru această etapă, precum și soluționarea observațiilor rezultate în urma etapei de evaluare tehnică și financiară. Organismele Intermediare POR (OI POR) vor verifica documentele respective și vor întocmi documentațiile de contractare pe care le transmite la AMPOR spre verificare, aprobare și semnare a contractului de finanțare. Astfel, pentru proiectele care au fost acceptate și/sau prioritizate în urma etapei de evaluare și selecție (inclusiv vizita la fața locului), precum și în urma finalizării analizei contestațiilor depuse se va trece la etapa de verificare a procesului și semnarea contractelor de finanțare la nivelul AMPOR. La acest nivel, în cazul în care AMPOR consideră că este necesară clarificarea unor aspect suplimentare, poate solicita clarificări atât OI, cât și solicitantului la finanțare, prin intermediul OI POR, menținându-se obligativitatea clarificării aspectelor respective pentru semnarea contractului de finanțare.
- +** **Semnarea contractului de finanțare** - contractul de finanțare va fi semnat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional, Agenția pentru Dezvoltare Regională din regiunea respectivă, în calitate de Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional 2014-2020, și solicitant.

Pentru informații suplimentare privind Programul Operațional Regional 2014-2020, pe pagina de internet www.regio-adrcentru.ro puteți să consultați secțiunea dedicată acestuia, „POR 2014-2020”.

**DIRECTOR GENERAL
SIMION CREȚU**